

Chrześcijańska kultura muzyczna w Przemyślu (1918-1939).

Zasadniczym celem podjętej pracy było ukazanie jak najpełniejszego obrazu chrześcijańskiej kultury muzycznej w Przemyślu w okresie międzywojennym. Autor szukał odpowiedzi na pytania, jaka była ta kultura, w czym się przejawiała, kto i w jaki sposób miał wpływ na jej rozwój w mieście, w którym działały ośrodki Kościoła rzymskokatolickiego i greckokatolickiego. Ukazał również znaczenie instytucji społeczno-świeckich w procesie umuzykalniania ludności oraz kształtowania wychowania religijnego. Autor osiągnął to dzięki zebraniu i usystematyzowaniu podstawowych kwestii definicyjnych oraz przez analizę funkcjonowania przemyskich ośrodków życia kościelnego i kulturalnego w latach 1918-1939.

Na pierwszy rozdział, zatytułowany *Przemyski ośrodek życia kulturalnego w latach 1918-1939* złożył się materiał ukazujący Przemyśl jako ważny ośrodek życia kulturalnego w badanym okresie. Przedstawiono sylwetki oraz niektóre formy działalności biskupów kościoła rzymsko i greckokatolickiego, którzy wtedy stali na czele diecezji obu obrządków. Szczególną uwagę zwrócono na te ich decyzje, które w sposób znaczący przyczyniły się do kształtowania i rozwijania chrześcijańskiej kultury muzycznej jako składnika bogatego życia artystycznego i obyczajowego miasta. W dalszej części autor ukazał różne aspekty życia kulturalnego międzywojennego środowiska przemyskiego. Przedstawiono różnorodną działalność form teatralnych, bibliotek zarówno przykościelnych jak i świeckich oraz bogate czasopiśmiennictwo. Podkreślano ich znaczący wpływ na poziom życia kulturalnego miasta. Kolejna część poświęcona została działalności Towarzystwa Muzycznego, które w badanym okresie było bardzo znaczącym elementem składowym kultury muzycznej Przemyśla, w tym również muzyki chrześcijańskiej. W końcowej części rozdziału omówiono działalność świeckich szkół muzycznych, które również odegrały znaczącą rolę w życiu mieszkańców miasta, były też jednym z ważnych czynników wychowawczych młodego pokolenia.

Rozdział drugi zatytułowany *Muzyka wokalna i instrumentalna* stanowi prezentację ośrodków edukacji muzycznej obrządku rzymsko jak i greckokatolickiego. W części dotyczącej muzyki wokalnej ukazana została działalność Instytutu dla Diaków, który kształcił przyszłych animatorów śpiewu liturgicznego na potrzeby cerkwi, omówiono także pracę chórów działających przy placówkach kościelnych jak i świeckich zarówno wśród społeczności polskiej jak i ukraińskiej. W dalszej części tego rozdziału dotyczącej muzyki instrumentalnej ukazano działalność Diecezjalnej Szkoły Organistowskiej istniejącej przy Katedrze Przemyskiej, następnie Salezjańskiej Szkoły Organistowskiej. Uwypuklony został znaczący wkład tych placówek w rozwój muzyki kościelnej poprzez wykształcenie wielu

przyszłych muzyków, kompozytorów i animatorów życia muzycznego. Priorytetową sprawą dla ówczesnego środowiska muzycznego stała się troska o obecność organów w świątyniach. Kolejną część rozdziału poświęcono działalności orkiestr. Na zakończenie przedstawiono informację na temat życia i twórczości wybitnych muzyków i kompozytorów, którzy wpisali się w wielokulturowy krajobraz przemyskiego świata muzyki jako organizatorzy i animatorzy życia muzycznego.

Trzeci rozdział poświęcono bogatym wydawnictwom muzycznym w okresie badawczym. Szczególną uwagę zwrócono na wydawnictwa kościelne, ale ukazano też świeckie, gdyż były one również ważnym składnikiem chrześcijańskiej kultury muzycznej i miały bezpośredni lub pośredni wpływ na jej rozwój. W pierwszej kolejności przedstawiono modlitewniki, śpiewniki, kolejno czasopisma muzyczne oraz podręczniki muzyczne wydawane zarówno w Przemyślu jak i w innych miastach, a znajdujące się w zbiorach bibliotek przemyskich. W omawianym okresie w Przemyślu ukazało się wiele publikacji nutowych, nierzadko sławnych kompozytorów, dlatego wydawnictwa te również zostały zaprezentowane. W końcowej części rozdziału autor uznał za zasadne umieszczenie informacji na temat licznych drukarni działających na terenie miasta, gdyż one również popularyzowały muzykę religijną. Rozdział ten został zatytułowany *Wydawnictwa z zakresu muzyki religijnej i świeckiej*.